

## TOIMINTA-AJATUS

Kuntaympäristölautakunnan pääasiallisena tarkoituksena on kehittää ja ylläpitää kuntalaisia varten toimiva, viihtyisä, virikkeellinen, taloudellinen ja turvallinen asuin-, työ-, virkistys- ja liikenneympäristö kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi kuntaympäristölautakunnan palvelualueeseen kuuluvan vesihuoltolaitoksen osalta lautakunnan tulee turvata vesihuoltolaitoksen toiminta-alueilla sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä, sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemäröinti ja jätevesien puhdistaminen.

Organisaatiouudistuksen myötä 1.1.2023 kuntaympäristölautakunnan alaiseksi jaostoksi perustettiin lupa- ja ympäristöjaosto, joka vastaa kaikista 31.12.2022 lakanneelle ympäristölautakunnalle aiemmin kuuluneista lupa- ja viranomaistehtävistä.

### Talousarvion sitovuuden toteutuminen

Talousarvion 2023 sitova erä valtuustoon nähden oli lautakunnan ulkoinen toimintakate. Kuntaympäristölautakunnan toimintatuottoihin varattiin talousarviossa yhteensä 1.729.147 euroa, toteuma oli 1.153.529 euroa.

Toimintakulut budjettimuutoksineen olivat talousarviossa yhteensä 2.587.257 euroa, toteuma oli 2.422.976 euroa. Poistoja kirjattiin 762.046 euroa. Tilikauden tulos oli -2.031.114 euroa.

Kuntaympäristölautakunnan 2023 budjetti ylittyi pääosin kiinteän omaisuuden myyntivoittojen suunniteltuja pienemmän toteuman johdosta. Toimintakate toteutui prosentilla 147 %.

Kunnanvaltuusto hyväksyi kuntaympäristöpalveluiden talousarvioyhtymisen 417 828,75 € kokouksessaan 4.3.2024.

## TOIMINNALLISET TAVOITTEET

### ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<b><i>Yhdessä yhteisöllisesti</i></b>			
Kasvamme vetovoimaisten kehyskuntien joukkoon hyödyntämällä keskuskaupungin läheisyyden.	MAL-yhteistyön mahdollisuudet huomioidaan suunnittelussa.	MAL-rahoituksella toteutettavan liikenne- tai liikenneturvallisuushankkeen suunnitelma laaditaan.	MAL-hankkeeksi valikoitui Viisarimäentien valaistushanke, joka käynnistyi loppuvuodesta. Valmistuminen 2024 keväällä.
Kehitämme kunnan palveluita tekemällä tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa.	Liikunta- ja vapaa-ajan palveluiden kehittäminen yhdessä yhteisöjen tai harrastajien kanssa.	Paikkalanvuoren liikunta- ja puistoalueen jatkuva kehittäminen. Frisbeegolf-rata laajennetaan 18-väyläiseksi	Hanke toteutui suunnitellusti.
Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikentikäisiin toivakkalaisiin sekä kunnan henkilöstöön.	Esteettömyyskartoituksen tekeminen Toivakka-talolle, kirjastolle ja Vakkarin nuorisotilaan.	Julkisten tilojen esteettömyyden parantaminen	Otettiin huomioon Vakkarin pihasuunnitelmaa tehtäessä

## 2 (2)

---

Tuemme aktiivisesti nykyisiä ja uusia yrittäjiä luomalla kannustavaa yritysilmapiiriä.	Käymme aktiivista vuoropuhelua eri yritystoimijoiden kanssa ja autamme löytämään kanavia, joilla helpotettaisiin yrityksen sijoittumista Toivakkaan	Viisarimäen yrityspuistossa aloittaa ensimmäinen yrityksen toimitilan tai muun työpaikkarakentamisen hanke vuonna 2023.	Ei toteutunut
<b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>			
Panostamme monipuoliseen asumiseen kehittämällä kyllien asuinalueita sekä ulkoilualueita.	Nisulan kyläyleiskaavatonttien myynnin käynnistäminen ja rakennuspaikkojen luovutusehtojen määrittelyminen. Muiden rakennuspaikkojen markkinointia tehostetaan.	Vähintään 2 rakennuspaikka luovutetaan rakentamiseen Nisulan yleiskaavan alueelta vuonna 2023.	Ei toteutunut
<b><i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i></b>			
Lisäämme Toivakan tunnettavuutta ottamalla käyttöön uusia, avoimia ja rohkeita markkinointitapoja.	Toivakka tarjoaa monipuolisia asumisen ja yrittämisen mahdollisuuksia, joten tonttimarkkinointia ja kampanjointia lisätään.	Vuonna 2023 luovutetaan 4-5 omakotitonttia rakentamiseen.	Ei toteutunut
Houkuttelemme aktiivisesti uusia asukkaita ja paluumuuttajia Toivakkaan sekä teemme heidän olonsa tervetulleiksi.	Mahdollistetaan loma-asuntojen käyttötarkoitusten muuttaminen vakituiseksi asunnoksi aina, kun se on lainsäädännön ja rakentamismääräysten mukaisesti mahdollista.	Käyttötarkoituksen muutoksia loma-asunnoista tai loma-asuntojen rakennuspaikoista vakituiseksi pyritään lisäämään nykyisestä.	Vuonna 2023 toteutui 3kpl käyttötarkoituksen muutosta loma-asunnosta vakituiseksi asunnoksi.

---

##0-10-7000 Talous TP##

---

## TOIMINTA-AJATUS

Kuntaympäristölautakunnan hallintoon sisältyvät lautakunnan kaikkien eri palvelualueiden toimisto- ja hallintotehtävät. Lisäksi hallintoon sisältyy tehtäviä hankintojen suunnittelussa, kunnan maankäytössä, kaavoitusta, vesihuollon ja sen ylläpidon organisointia, rakennushankkeiden (uudis- ja korjausrakentaminen) yleissuunnittelua, rakennuttamisen tehtäviä ja valvontaa.

## OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Hallinnon osalta kysymyksessä oli uuden kuntaorganisaation ensimmäinen toimintavuosi. Virkaja työsuhteiden tehtävänimikkeitä tarkistettiin vastaamaan paremmin uutta kuntaympäristöpalveluiden palvelualueetta. Hallinnossa työskentelevät kuntaympäristöjohtaja ja palvelusuunnittelija.

Tarkemmat talousarvion 2023 toiminnalliset tavoitteet on esitetty palvelukohtaisissa suunnitelmissa.

Ympäristönsuojelutehtäviä siirtyi tilapäisesti kuntaympäristöjohtajalle loppuvuodesta 2023.

## TOIMINNALLISET TAVOITTEET

### ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<b><i>Yhdessä yhteisöllisesti</i></b>			
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta	Asiakas- ja palautekyselyjen käyttöönotto vähintään vesihuoltolaitoksen asiakkaille 2023. Osallistumme kuntalaisia osallistaviin eri tapaamisiin.	Säännöllisesti käytössä oleva asiakastytyväisyyskysely Tavoite: väh. 1 krt/vuosi	Vesihuollon asiakastytyväisyyskysely toteutettiin ensimmäisen kerran keväällä 2023.
<b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>			
Hallinnon avoimuus, puoleettomuus ja yhdenvertaisuus ovat tärkeitä arvojamme jokapäiväisessä työssämme	Vahvistamme viestintää ja kuntalaisten osallistamista valmistelussa oleviin asioihin aina mahdollisuuksien mukaan	Toimimme arvojemme mukaisesti ja pidämme yllä arvojemme mukaista työtapaa	Toteutui suunnitelman mukaan
<b><i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i></b>			
Hankintoja kilpailutetaan ja osallistumme keskitettyihin hankintakilpailutuksiin aina kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevää.	Hankintojen kehittäminen. Selvitetään eri energiatehokkuusinvestointien mahdollisuudet ja niiden hankintamallit	Katuvalaistustekniikka vaihdetaan kokonaan led-valaistukseksi 2023 - 2024	Valaistushankinta viivästyi markkinaoikeuteen tehdyn valituksen vuoksi. Korvaava hanke löytyi valtion MAL-liikenneväylähankkeista ja Viisarinmäentien valaistuksen rakentaminen käynnistyi.

##0-10-7100 Talous TP##

## TOIMINTA-AJATUS

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että taajama-asutusta ja muuta sellaista aluetta varten, jonka rakentamisen ja muun maankäytön yksityiskohtainen järjestäminen on tarpeellista, on kunnan toimesta, sitä mukaan kuin kehitys vaatii, laadittava asemakaava. Kunnan tulee myös ylläpitää ajantasakaavoja sekä ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi. Kunnan tulee huolehtia lain mukaisesti myös tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla. Ulkopuolista konsulttia tarvitaan mm. suunnittelutehtävissä ja erilaisten selvitysten laadinnassa (esim. luontoselvitykset, meluselvitykset, maisemaselvitykset ja tiesuunnitelmat).

Kaavoitukseen liittyvät toimet edellyttävät entistä parempaa luonnon, ympäristön, maiseman, kuntalaisten, eri viranomaisten ja ympäristövaikutusten huomioonottamista.

Osallistumme maakuntakaavatasoiseen suunnitteluun sekä MAL-seutuyhteistyöhön.

## OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE

Toivakan kunnan kaavoitushankkeita olivat vuonna 2023 edelleen keskeneräinen Toivakan läntisen rantaosayleiskaavan osa-alue 2 ja loppuvuodesta 2022 hyväksytty Viisarimäen yritysalueen ja Leppävedenrannan asemakaavamuutos, joka sai lainvoiman 1.2.2023.

Toivakan läntisen rantaosayleiskaavan osa-alue 2 eteni kaavaehdotusvaiheeseen ja kaavoitus jatkuu edelleen vuonna 2024.

Kaavoituskatsaus laadittiin alkuvuodesta 2023 ja tässä tarkennettiin kunnan kaavoituksen sen hetkistä tilannetta. Palosentien asemakaavamuutos tuli vireille kaavoituskatsauksen yhteydessä. Kaavoitus ei edennyt vielä vuoden 2023 aikana muutoin, kuin kaavoituskonsultin valinnalla.

## TOIMINNALLISET TAVOITTEET

### ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu tapahtuu vuorovaikutteisesti osallisia kuulien.	Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus edellyttää nykyisin laaja-alaista osaamista ja asiantuntijuutta, kaavoituksen osallisten, asukkaiden ja maanomistajien ja eri viranomaisten kuulemista. Kaavoitus ja maankäyttöä koskevissa suunnitelmissa nämä usein ristiriitaisetkin tavoitteet pyritään yhteensovittamaan keskenään aina tapauskohtaisesti.	Tavoitteena on vireillä olevien kaavahankkeiden hyväksyminen ja kaavojen voimaantulo 2023	Ei toteutunut täysin suunnitellusti. Rantaosayleiskaavoitus jatkuu edelleen.
Tuemme aktiivisesti nykyisiä ja uusia yrittäjiä luomalla kannustavaa yritysilmapiiriä.	Viisarimäen yritysalueen ja Leppävedenrannan asemakaavamuutos hyväksytään ja kaavan voimaantulosta tiedotetaan.	Yritysalueen rakentamisen avaus, vähintään yksi tontti myyty ja rakentaminen aloitettu 2023.	Ei toteutunut suunnitellusti, markkinoinnista huolimatta

## 2 (2)

---

Toimimme aktiivisesti yhteistyössä maakunnan suunnittelun ja maakuntakaavoituksen kanssa.	Osallistumme maakuntatasoiseen maankäytön suunnitteluun sekä MAL-verkoston mukaiseen kehittämissuunnitteluun aina kun siihen on mahdollisuuksia.	Toimimme toivakkalaisten edunvalvojana ja puolesta-puhujana maakunnan strategisessa suunnittelussa sekä yhteensovitamme omaa kuntaympäristömme kehittämistyötä maakunnalliseen suunnitteluun.	Kunta osallistui maakunnalliseen kaavoitukseen lausunnon antajan roolissa.
---	--	---	--

---

### ***Uuden ajan maalaisidylli***

Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	Seututien (Toivakantien) liikenneturvallisuuskohteiden parantamisesta laaditaan suunnitelma	MAL-hankeaihion suunnittelu Toivakantien liikenneturvallisuustoimenpiteistä laaditaan 2023	MAL-hankeaihioksi otettiin Palosentien kevytväylä ja liikenneturvallisuuden parantaminen.
Leppäveden Isonkylän rannan venesatama-alueita kehitetään edelleen.	Solmitaan pitkäaikainen maanvuokrasopimus yhteisalueen osakaskunnan ja kunnan välille	Laaditaan yleissuunnitelma alueen kehittämiseksi. Alueen toteuttaminen investointiohjelman mukaan tulevina vuosina.	Yleissuunnittelu toteutui, mutta osallistaminen ja hyväksyminen siirtyi 2024 vuodelle.
Edistämme Toivakan saavutettavuutta ja joukkoliikenneyhteyksiä.			Toivakka on osa Jyväskylän seudun joukkoliikennettä

---

### ***Toivakka tuntuu ja tunnetaan***

Viestimme aktiivisesti jo suunnitteluvaiheessa olevista eri suunnitteluhankkeistamme.	Ennakkomarkkinoinnit ja muu yleinen viestintä toimii kiinnostuksen herättäjänä. Kaavoituskatsaus laaditaan vuosittain ja tästä viestitään aktiivisesti.	Maankäytön suunnittelu ja suunnitelmallinen kaavoitus pitää yllä kunnan kehittämissuunnittelua ja voi poikia aina uusia oivalluksia ja kehittämissuunnitelmia. Kaavoitusta ohjelmoidaan kaavoituskatsauksessa vuosittain tarkemmin.	Viestintä toteutui suunnitelmallisesti
---	---	---	--

---

##0-10-7110 Talous TP##

---

## **TOIMINTA-AJATUS**

Kuntaympäristölautakunnan alaisena jaostona aloitti 1.1.2023 lupa- ja ympäristöjaosto, joka peri 31.12.2022 lakkaavan ympäristölautakunnan tehtävät sellaisenaan.

Lupa- ja ympäristöjaosto toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena. Tehtäviin kuuluvat myös tärkeänä osana rakentamisen ja ympäristönsuojelun ennakko-ohjaus ja neuvonta.

##0-10-7120 Talous TP##

---

### **Rakennusvalvonta**

#### **TOIMINTA-AJATUS**

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa rakennustointia sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

Valvontatehtävän laajuutta ja laatua harkittaessa otetaan huomioon rakennushankkeen vaativuus, luvan hakijan ja hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavien henkilöiden asiantuntemus ja ammattitaito sekä muut valvonnan tarpeeseen vaikuttavat seikat.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsitlemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta.

#### **OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA**

Laadukkaiden, luotettavien ja oikein mitoitettujen viranomaispalvelujen tuottaminen ja kuntastrategian mukaisten tavoitteiden edistäminen toteutui kysyntää vastaavasti. Valtakunnallinen rakentamisen taantuma heijastui myös Toivakkaan ja tämä näkyi etenkin uudisrakentamisen osalta. Rakennuslupamäärät kaikilla lupatyypeillä karkeasti ottaen puolittuivat tavanomaisesta rakentamisen tasosta.

Sähköisen asioinnin sekä arkistoinnin ja paikkatietojärjestelmän (LocusCloud) käytön kehittäminen jatkui Jyväskylän kaupungin seutukäyttösopimuksen mukaisesti. Sähköisen arkistointiprosessin tarkempi määrittely on vielä tekemättä ja tämä tarkoittaa tiedonkäsittelyn, säilytyksen ja arkistoinnin ohjeistuksen laatimista ja resursointia.

Talousarviota 2023 valmistellessa rakentamislain ennakoitiin tulevan voimaan 1.1.2024. Lain voimaantulo kuitenkin siirtyi vuodella ja laki tulee voimaan 1.1.2025 alkaen. Tämän lisäksi käynnistyi rakentamislain muutosten valmistelu ja näidenkin odotetaan tulevan voimaan vuoden 2025 alusta lukien.

#### **Muutokset viranhoidossa loppuvuodesta 2023**

Rakennus- ja ympäristötarkastajan irtisanouduttua, yhdistelmävirkaa ei täytetty. Rakennustarkastajan viranhoidosta määräaikainen yhteistyösopimus Joutsan kunnan kanssa vuodelle 2024.

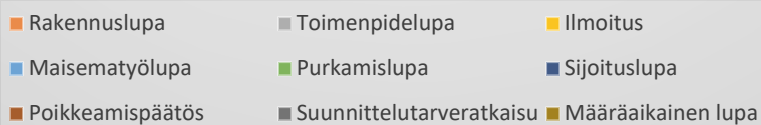
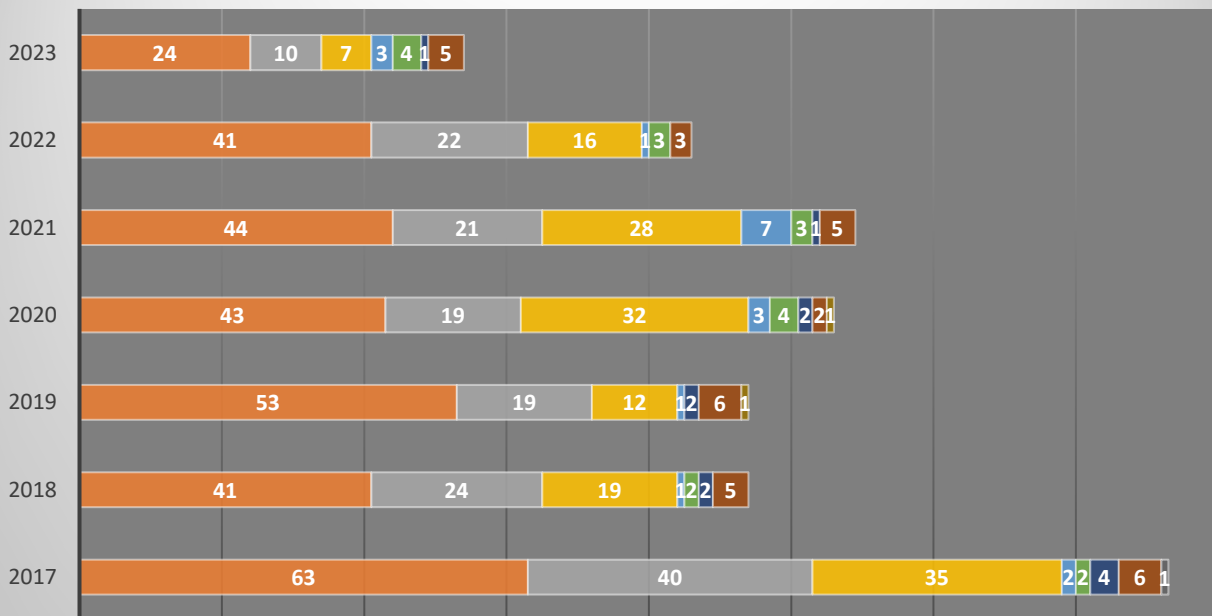
---

## 3 (10)

### Rakennusvalvonta käsitellyt luvat ja ilmoitukset, tilasto 2017 - 2023

Lupatyyppi/vuosi	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rakennuslupa	55	51	63	41	53	43	44	41	24
Toimenpidelupa	27	16	40	24	19	19	21	22	10
Ilmoitus	16	20	35	19	12	32	28	16	7
Maisematyölupa	6	5	2	1	1	3	7	1	3
Purkamislupa	2		2	2		4	3	3	4
Sijoituslupa			4	2	2	2	1		1
Poikkeamispäätös		4	6	5	6	2	5	3	5
Suunnittelutarveratkaisu			1						
Määräaikainen lupa					1	1			
<b>Yhteensä</b>	<b>106</b>	<b>96</b>	<b>153</b>	<b>94</b>	<b>94</b>	<b>106</b>	<b>109</b>	<b>86</b>	<b>54</b>

### Myönnetyt luvat lupatyypeittäin





## TOIMINNALLISET TAVOITTEET

## ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<b><i>Yhdessä yhteisöllisesti</i></b>			
Kehitämme kunnan palveluita tekemällä tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa lainsäädännön muutokset huomioiden	Vuoden 2023 aikana uudistetaan rakennusjärjestys ja valmistelussa otetaan huomioon tuleva lainsäädäntö. Osallistetaan asukkaat, yhdistykset, yrittäjät, as oy:t. LocusCloud -järjestelmä ja sähköisen asiointipalvelun sekä arkistoinnin kehittämisen vastaamaan lainsäädännön vaateita	Vuorovaikutuksen lisääminen, mahdollisen kuntalaistilaisuuden järjestäminen, tiedon välitys eri viestintäkanavia käyttäen  Uusi rakennusjärjestys voimaan 1.1.2024 alkaen	Ei toteutunut. Eduskunta hyväksyi rakentamislain 1.3.2023. Rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025 eli vuosi aiemmin ilmoitettua myöhemmin. Rakennusjärjestyksen päivittäminen siirrettiin vuoteen 2024, jolloin käytettävissä on aiheeseen liittyen Kuntaliiton valmisteleva opas.
<b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>			
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	Materiaali- ja resurssitehokkaan uudis- ja korjausrakentamisen kannustaminen Rakennus- ja purkumateriaalit hyötykäytetään ja kierrätetään	Tiedon jakaminen ja näkyvyys eri viestintäkanavilla Viestintä näkyväksi ja aktiiviseksi 1 – 6 krt /vuosi, neuvontaan ja ohjaukseen pantoaminen	Ei toteutunut. Rakentaminen väheni jo vuonna 2022 ja edelleen lisää vuoden 2023 aikana. Mahdollisissa purkuhankkeissa asiakkaita on ohjeistettu asianmukaiseen kierrättämiseen.
	Energia- ja korjausneuvonta yhteistyössä sidosryhmien kanssa, avustusmahdollisuuksista tiedottaminen	Tiedon jakaminen ja näkyvyys eri viestintäkanavilla Öljylämmityksestä luopumisen edistämistoimet, 3 – 6 toimenpidelupaa / vuosi	Kunnan kotisivuilla on ajantasaiset tiedot Aran sivustolle. Öljylämmityksestä luopumisen käsittely yhdessä rakennuslupakohteessa.
<b><i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i></b>			
Vahvistamme sisäistä ja ulkoista viestintäämme nostamalla rohkeasti esiin onnistumisiamme ja vahvuuksiimme	Vuoden 2023 aikana lisätään kouluttautumista, jotta henkilöstöllä on valmiudet asiakkaiden ohjaukseen uudenmuotoisessa tiedon tuottamisessa.	Vuorovaikutuksen lisääminen Rakennusvalvonnan tietomallikoordinaattorin koulutuksen suorittaminen vuonna 2023.  Valmiudet tietojärjestelmän käyttöönottoon (kouluttaminen).	Ei toteutunut lainsäädännön voimaan tulon muutoksesta johtuen.  Uusia järjestelmiä ei vielä käytössä.
	Rakennusvalvonnan pysyvästi säilytettävien asiakirjatietojen pysyvä säilyttämisen yksinomaan sähköisessä muodossa.	Syntyvän asiakirjatiedon sähköinen arkistointi. Olemassa olevan tietoaiston digitointisuunnitelman laatiminen valmis vuonna 2023, huomioiden arkistolaki ja tiedonhallintalaki	Vanhan rakennuslupa-arkiston digitointisuunnitelma valmis, käytännön toteutus vuoden 2024 (investointina).

### **Ympäristönsuojelu**

#### **TOIMINTA-AJATUS**

Kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä sekä ilmoitusmenettelyistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, joka käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa ympäristönsuojelulain mukaisessa päätöksenteossa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä on lisäksi säädetty jätelaissa, vesihuolto-laissa, vesilaissa, maastoliikennelaissa ja vesiliikennelaissa. Nämä tehtävät ovat pääsääntöisesti lupa- ja valvontaviranomaistehtäviä.

#### **OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA**

Ympäristönsuojelun tehtävänä on valvoa ja edistää ympäristön- ja luonnonsuojelua Toivakassa lakien ja niiden perusteella annettujen säädösten mukaisesti. Ympäristönsuojelumääräykset ja valvontasuunnitelma huomioivat paikallisen elinympäristön. Asiakkaiden ennako-ohjaus ja neuvonta, valvontasuunnitelman mukaisten tarkastusten toteutuminen. Valvontasuunnitelma vuosille 2024 – 2025 hyväksyttiin.

Vuoden 2023 aikana käsiteltiin lukumääräisesti vähän asioita, mutta käsittelyssä olleet lupa-, valvonta- ja valitusasiat olivat poikkeuksellisen paljon aikaa vieviä.

#### **Muutokset viranhoidossa loppuvuodesta 2023**

Rakennus- ja ympäristötarkastajan irtisanouduttua, yhdistelmävirkaa ei täytetty. Ympäristönsuojelun viranhoidon jatkuvuus turvattiin tilapäisesti hallintosäännön toimivallan siirroilla ja pysyvemmän ympäristönsuojelun viranhoidon valmistelu käynnistyy vuonna 2024. Rakennustarkastuksen tapaan selvitetään kuntayhteistyömahdollisuudet.

---

## TOIMINNALLISET TAVOITTEET

## ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<b><i>Yhdessä yhteisöllisesti</i></b>			
Ympäristövaikutuksia sisältävissä hankkeissa kuullaan vaikutusalueen asukkaita tai muita osallisia.	Suunnitelmat pidetään yleisesti nähtävillä osallisten kuulemiseksi.	Mielipiteet huomioidaan lupaharkinnassa ennen päätöksentekoa.	Ei toteutunut, koska uusia hankkeita ei ollut vireillä.
<b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>			
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	Jätteen synnyn vähentäminen ja syntyvän jätteen ohjautuminen hyödynnettäväksi	Kierrätysneuvonnan lisääminen Viestintä näkyväksi ja aktiiviseksi 1 – 6 krt /vuosi yhdessä sidosryhmien kanssa	Toteutui osittain. Sidosryhmien viestintää on jaettu tiedoksi kuntalaisille. Vaatii edelleen tehostamista jätteiden lajittelun toteuttamisen osalta.
	Ympäristön- ja luonnonsuojelun edistäminen	Valvontaohjelman mukaisen katselmusten toteutumisen suunnitellusti Yhteistyön lisääminen sidosryhmien kanssa Viestinnän lisääminen kokonaisuudessaan	Toteutui osittain. Viranhaltijavaihdoksesta johtuen toiminnassa oli katkos loppuvuodesta 2023.
<b><i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i></b>			
Verkostoidutaan seudun muiden kuntien eri viranhaltijoiden kanssa	Osallistumme seudullisiin yhteistyötapaamisiin aktiivisesti	Asiantuntemuksen kasvattaminen verkostoitumalla. ”Kysy kaverilta” kynnyksen madaltaminen esimerkiksi toisen kunnan viranhaltijoihin päin.	Toteutui. Osallistuminen esimerkiksi Keski-Suomen alueellisen ympäristötyöryhmän tapaamiseen, Keski-Suomen vesienhoidon yhteistyöryhmään, Keski-Suomen kuntien ilmastotapaamisiin

## Lupa- ja ympäristöjaosto

### TOIMINTA-AJATUS

Lupa- ja ympäristöjaosto toimii maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena, maa-aineslain tarkoittamana lupa- ja valvontaviranomaisena sekä ympäristönsuojelu-, jäte-, vesihuolto-, vesi-, maastoliikenne-, vesiliikenne- ja kemikaalilain tarkoittamana ympäristönsuojeluviranomaisena sekä ulkoilulain mukaisena leirintäalueviranomaisena.

### OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE

Lupa- ja ympäristöjaoston kokouksi ja suoritti katselmuksia suunnitellusti.

Jaoston varajäsen Sirpa Leinonen luopui luottamustehtävistä syksyllä 2023 ja hänen tilalleen varajäseneksi valittiin Tuija Rinne.

### TOIMINNALLISET TAVOITTEET

---

#### ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>			
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	Päätösten ja kokouksen valmistelut riittävän ajoissa ja rusteellisesti, oikea-aikainen ja kattava tiedottaminen	Toiminta hallintosäännön mukaisesti	Toteutui. Kokouksia pidettiin säännöllisesti, kevätkaudella 2023 kolme (3) kertaa ja syyskaudella 2023 neljä (4) kertaa.

---

## ToiVeTila

### TOIMINTA-AJATUS

**ToiVeTila – Toivakan vesistöjen tilainventointi -hankkeen** tavoitteena on selvittää Toivakan kunnan alueella Leppäveden valuma-alueen vesistöjen, Humalajärvi-Kalajoki ja Saarinen-Aittojärvi-Sahinjoki tilaa, kuormitusta ja mahdollisesti myöhemmin toteutettavia kunnostustoimia. Hankkeen aikataulu oli 1.7.2022 - 31.12.2023.

### OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Hanke edistyi hankesuunnitelman mukaisesti ja valmistui ennakoidusti. Valtion rahoitus 50 % toteutuneista kustannuksista saatiin suunnitelman mukaisesti. Hankkeen loppuraportti luo edellytykset toteuttaa kohdekohtaisia vesistökuunnostustoimenpiteitä. Hankealueesta laadittiin valuma-aluekuormituksen selvitys ja alueelta tunnistettiin erityyppisiä vesienhoitokohteita, joille laadittiin kohdekohtaisia toimenpidesuosituksia.

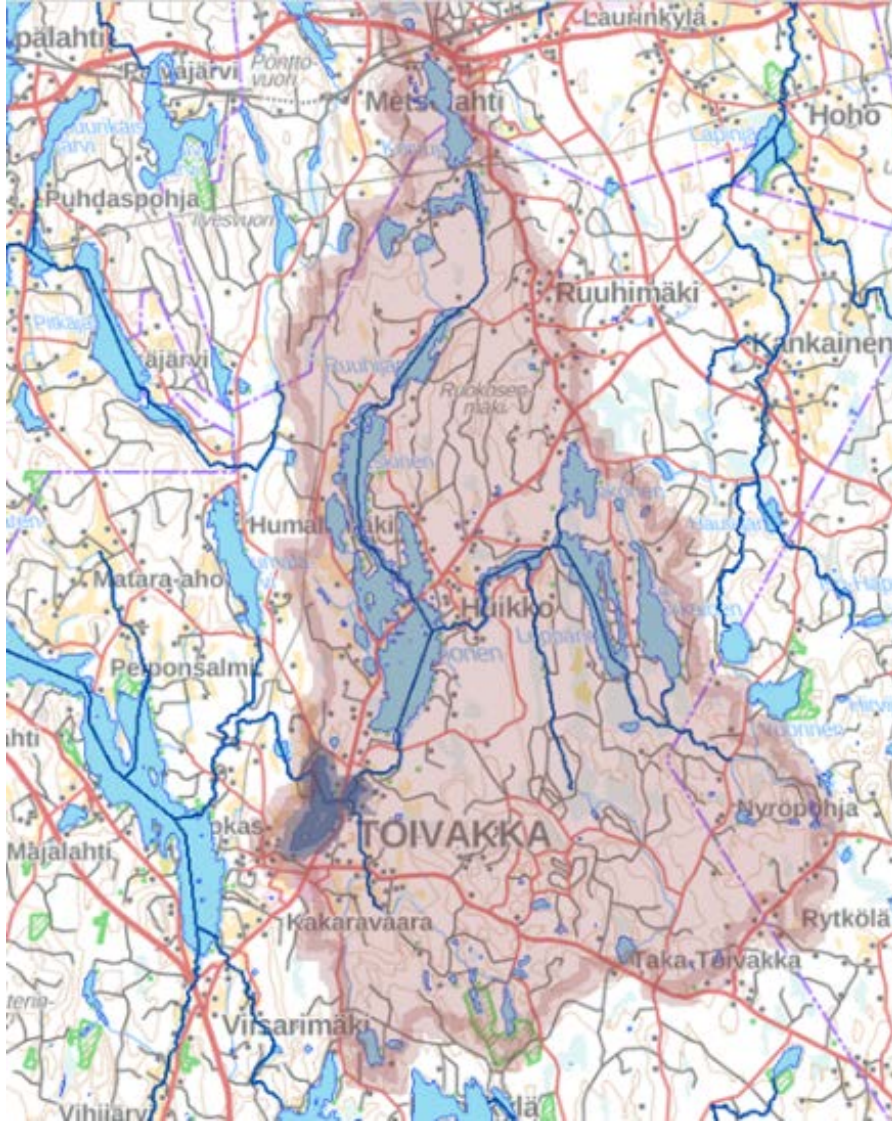
### TOIMINNALLISET TAVOITTEET

#### ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<b><i>Yhdessä yhteisöllisesti</i></b>			
Hankkeen valmistelua tehdään yhteistyössä alueen asukkaiden, maanomistajien ja muiden sidosryhmien välillä	Tiedotetaan ja järjestetään hanketilaisuuksia tarvittavissa määrin	Hankkeen tulosten esittely kuntalaisille 2023	Toteutui monikanavaisesti ja laajemmallekin alueelle. Järjestettiin yleisötilaisuus ja loppuraportin valmistuttua tiedotettiin kotisivujen lisäksi erillisessä tiedotekirjeessä ja Paikallisuutisissa, Vesitalouslehdessä sekä Keski-Suomen vesistökuunnostajien verkossa julkaistiin artikkeli.
<b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>			
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	ToiVeTila -hankkeen valmistuminen, toimenpideohjelman laatiminen, viestintä, rahoituskanavien etsintä ja mahdollisten uusien hankkeiden käynnistyminen	Hankkeen eteneminen hankesuunnitelman mukaisesti Hankkeen valmistuminen ja toimenpideohjelma 31.12.2023 mennessä	Toteutui. Hanke päättyi 31.12.2023 ja hankkeen kohdevesistöille laadittiin toimenpideohjelma. Lisäksi selvitettiin valuma-aluekuormitus. Jatkohankkeita ajatellen on olemassa suunnitelmat ja rahoituskanavat kartoitettiin hankkeen loppuvaiheessa.

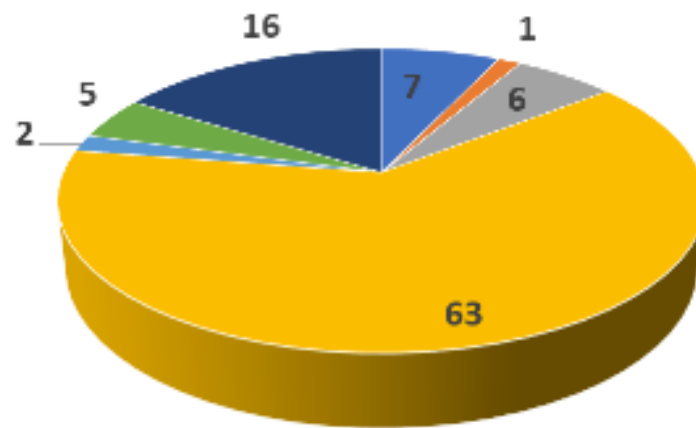
**Ote ToiVeTila -hankkeen loppuraportista:**

Saaisen ja Aittojärven yhteinen valuma-alue on 163 km<sup>2</sup>, kartta alla.



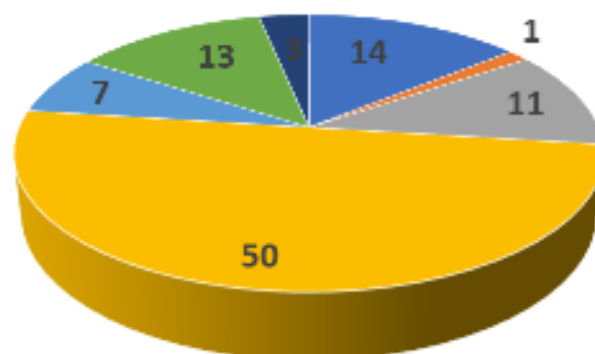
Vemala –mallilla valuma-aluekuormituksen lähteet typen ja fosforin osalta eriteltynä, kuva seuraavalla sivulla.

Saarinen, typpikuorma %-osuus



- Peltoviljely
- Metsätaloustoimet
- Haja- ja loma-asutus
- Laskeuma
- Pellot luonnonhuuhtouma
- Metsät luonnonhuuhtouma
- Hulevesi

Saarinen, fosforikuorma %-osuus



- Peltoviljely
- Metsätaloustoimet
- Haja- ja loma-asutus
- Laskeuma
- Pellot luonnonhuuhtouma
- Metsät luonnonhuuhtouma
- Hulevesi

## TOIMINTA-AJATUS

Liikenneväylien ja yleisten alueiden palvelut (yhdyskuntatekniikka) käsittävät kunnan vastuulle kuuluvien asemakaavateiden ja muiden yleisten alueiden suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon järjestämisen. Katuvalaistus on niin ikään osa tätä palvelualueita.

Kaavateitä, kunnan omistamia liikenneväyliä, puistoja, yleisiä ulkoilualueita ja ulkoliikuntapaikkoja rakennetaan ja ylläpidetään hyväksytyjen tasovaatimusten pohjalta.

Palveluun sisältyy myös lakkautetun Kuivakolun kaatopaikan jälkihoidosta huolehtiminen.

## OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE

### Yhdyskuntatekniikka

Kirkonkylän katuvalaistuksen saneeraus kilpailutettiin kokonaishankintana. Hankintapäätös ei saanut lainvoimaa markkinaoikeuteen tehdyn valituksen vuoksi, joten urakkaa ei päästy aloittamaan tilikaudella. Hankinta käsitti noin 330 katuvalaisimen hankinnan ja vaihtotyön, ja työ jaetaan useammalle vuodelle. Hankinnan arvonlisäveroton arvo oli noin 121 000 euroa.

**MAL – Jyväskylän kaupunkiseutuyhteistyön** myötä mahdollistui syksyllä 2023 toinen tievalaistushanke. Ely-keskus ja Toivakan kunta sopivat Viisarinmäentien valaistuksen toteuttamisesta pika-aikataululla. Kustannukset tästä hankkeesta jakautuvat kunnan ja valtion kanssa tasan. Rakennuttamisesta vastasi tienpitäjänä Keski-Suomen Ely-keskus ja valaistuksen ylläpito jää kunnalle. Toivakan kunnan arvonlisäveroton osuus tästä hankkeesta oli noin 65 000 € ja tämä toteutui tilikaudella 2023.

Toivakan kunnan asemakaavateiden talvihoitotyöt kilpailutettiin ajalle 15.10.2023 -30.4.2025. Sopimus allekirjoitettiin ja se sisältää mahdollisen option 30.4.2026 asti.

### Liikuntapaikat (alueiden rakennuttaminen ja ylläpito)

Vuonna 2023 jatkettiin keskeneräisiä hankkeita, joille oli saatu valtionavustuksia seuraavasti:

- **Toivakan lähiliikuntapaikkojen peruskorjaus/rakentamisen hanke**, koulukeskuksen teknurmikentän saneeraus ja Paikkalanvuoren ulkokuntosali. Hanke valmistui ja avustus 9000 € toteutui vuodelle 2023.
  - **Luonnon lähivirkistysalueiden parantamishanke**: Huikon laavun alueen P-paikkaa laajennetaan ja tehdään P-paikalta esteetön kulkureitti laavulle ja laavulta lammelle, rakennetaan uusi esteetön wc sekä uusitaan opasteita ja rakennetaan infotaulu. Hankkeen mukaiset työt aloitettiin 2023 ja viimeistellään 2024. Avustusta on myönnetty 8700 euroa ja tämän maksatushakemus siirtyy vuodelle 2024.
-



**Kunnan omana investointina toteutettiin seuraavat liikuntapaikkarakentamiskohteet vuonna 2023:**

**Paikkalanvuoren frisbeegolfrata** laajennettiin 18 väylän radaksi. Radalle uusittiin kaikki opasteet ja rakennettiin uudet heittopaikat. Rakentaminen toteutui suunnitellusti.



**Osallistavan budjetin** perusteella valikoitunut hanke, uusi maastopyöräreitti, linjattiin Huikon ulkoilureitistöjen yhteyteen maastoon syksyllä 2023, mutta reitti ei valmistunut valmiiksi tilikaudella, vaan viimeistely siltarakenteiden ja merkintöjen osalta siirtyi kevääseen 2024.

**Perinnepolulle** uusittiin kaikki reittiä osoittavat opasteet vuonna 2023.

**Koulukeskuksen kuntosalilla** otettiin käyttöön verkkokauppapalvelu ja kulunvalvontajärjestelmä.

**Liikuntapaikkojen palvelutason** määrittely yhteistyössä sivistys- ja hyvinvointipalveluiden kanssa ei toteutunut vielä vuonna 2023. Työtä jatketaan, jotta palveluiden määrä ja laatu saadaan yhteensovitettua tarvittaviin ylläpitoresursseihin. Tällä hetkellä liikuntapaikkojen ylläpitoa hoidetaan kiinteistön- ja liikuntapaikkojen hoitajan (0,6 htv) ja osittain myös yksityisten palveluntuottajien toimesta.

---

---

**TOIMINNALLISET TAVOITTEET**


---

**ELÄMISEN ELEMENTIT**

<b>Strateginen tavoite</b>	<b>Toimenpide</b>	<b>Tavoitetaso</b>	<b>Toteuma</b>
<b><i>Yhdessä yhteisöllisesti</i></b>			
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta	Asiakas- ja palautekyselyjen laatiminen kaavateiden palvelutasosta	Säännöllisesti käytössä oleva asiakastyytyväisyyskysely Tavoite: väh. 1 krt/vuosi	Ei toteutunut liikenneväyliä koskien.
<b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>			
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	Infrahankkeiden suunnittelun ja toteutuksen etenemisen aikataulussa	Katujen saneeraustöiden yhteensovittaminen vesihuoltöiden kanssa tarkoituksenmukaisimmalla ja taloudellisimmalla mahdollisella tavalla.	Yhteensovittamishankkeita ei ollut 2023
Otamme käyttöön energiaa säästävää tekniikkaa ulkovalaistuksen ohjauksessa ja itse valaisimissa.	Ulkovalaistuksen kokonaisenergiankulutuksen vähentäminen	Katu – ja ulkovalaistuksessa siirrytään kokonaan led-valaistukseen 2023-2024 vuosina. Hankinta tapahtuu joko investointiohjelman mukaisesti tai niin sanottuna nol-lainvestointina, jossa pääosin syntyvällä energian säästöllä hankitaan valaistuksen uusi tekniikka leasing-palveluna.	Ei toteutunut suunnitellusti, siirtyi markkinaoikeuteen tehdyn valituksen johdosta.

---

##0-10-7200 Talous TP##

##0-10-7400 Talous TP##

## TOIMINTA-AJATUS

Toivakan kunnan jätehuollon järjestämisestä on vastannut jo vuoden 2018 alusta alkaen Jyväskylän seudun jätelautakunta. Toivakan kunta on yhtenä osakkaana Mustankorkea Oy:ssä. Kunnan vastuu jätehuoltopalveluissa rajoittuu ainoastaan viranomaisvalvontaan jätehuoltomääräysten noudattamisessa.

Seudun jätehuollon toimintaa ohjaa jätepoliittinen ohjelma, joka on osaltaan hyväksytty myös Toivakan kunnanvaltuustossa 2021. Ohjelman visiona on Kohti jätteenöntä Jyvässeutua 2030.

**Jätepoliittiseen ohjelmaan on kirjattu Jyväskylän seudulle neljä keskeistä tavoitetta:**



Jätepoliittisen ohjelma sisältää kunnille asetettuja tavoitteita jätteen synnyn vähentämisen tavoitteissa seuraavasti:

Toimenpide	Seuranta/ mittari	Vastuu
Kunnissa edistetään lainaus- ja kierrätystoimintaa vuokraamalla tiloja tai tarjoamalla lainattavia tavaroita	Varattavat tilat Lainattavat tavarat kunnissa	kunnat
Kuntien hankinnoissa otetaan huomioon jätteen synnyn vähentäminen	Ympäristökriteerejä sisältävien hankintojen määrä	kunnat
Kuntien toimipisteissä seurataan ruokahävikkiä ja vähennetään sitä	Ruokahävikin määrä Ylijäämäruokaa myyvien toimipisteiden lukumäärä	kunnat
Perusopetukseen lisätään jäteneuvontaa	Järjestettyjen neuvontakertojen määrä Osallistuneiden oppilaiden määrä	Mustankorkea Oy jätehuoltoviranomainen kunnat
Järjestetään kampanjoita ja kilpailuja jätteen määrän vähentämiseksi	Kampanjoiden ja kilpailujen määrä	Mustankorkea Oy jätehuoltoviranomainen kunnat

### OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE

Jyväskylän seudun jätelautakunta hyväksyi jätehuollon palvelutason vuosille 2023 – 2025 kokouksessaan 16.2.2023. Palvelutason toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain ja seurantatiedot raportoidaan toimialueen kunnille.

Kompostitarkastuksia tehtiin satunnaisotannalla kesällä 2023 Jyväskylän seudulla ja tarkastukset toteutettiin elokuussa Toivakassa.

Jätekuljetusten hintoja harmonisoitiin koko toiminta-alueelle. Toivakassa jätteen kuljetusten hinta laski jonkin verran.

### TOIMINNALLISET TAVOITTEET

#### ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Kehitämme kunnan palveluita tekemällä tiivistä yhteistyötä jätehuoltoviranomaisen kanssa	Seurataan ja selvitetään ruokahävikin määrää ja siihen vaikuttavat tekijät	Vertailukelpoisen tiedon hankinta Toivakan koululla syntyvän ruokahävikin määrästä/valmistettu ateria tai oppilas. Tavoitteena hävikin vähentäminen.	Ruokahävikin seuranta kehitettiin.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>			
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	Ympäristönsuojelu varmistaa jätehuoltomääräysten noudattamista	Terveelliset ja toimivat jätteiden keräys, kierrätys- ja kompostointitarkaisut kiinteistöillä ja aluekeräyspisteissä.	Vuosittain suoritettavat valvontakäynnit toteutuivat. Lisäksi tarvittaessa suoritettiin katselmuksia ilmoitusten perusteella.
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>			
Vahvistamme sisäistä ja ulkoista viestintäämme nostamalla rohkeasti esiin onnistumisiamme ja vahvuksiamme.	Tukeudumme seudun jätehuoltoviranomaisen aktiiviseen viestintään	Jätehuoltoviranomaisen viestintää ohjataan myös kunnan omille kotisivuille ja sosiaaliseen mediaan.	Toteutunut. Mustankorkean ja jätelautakunnan tuottamaa materiaalia jaettiin.

##0-10-7300 Talous TP##

## **TOIMINTA-AJATUS**

Tilapalveluiden toiminta käsittää kunnan suoraan omistamien asuinrakennusten, osakehuoneistojen, liike- ja teollisuusrakennusten, sivistys- ja hyvinvointipalveluiden sekä hallintopalveluiden käytössä olevien rakennusten suunnittelun, rakentamisen ja näiden elinkaaren aikaisen ylläpidon tehtävät. Tavoitteena on tuottaa ja ylläpitää kunnan toiminnan ja oman palvelutuotannon kannalta tarpeelliset terveelliset, turvalliset ja taloudelliset toimitilat.

Tilapalvelut tuottavat tukipalveluja ruokahuollon, siivouspalveluiden ja kiinteistönhoidon osalta kunnan omaan palvelutuotantoon.

Tilapalveluiden tukipalveluina järjestetään ruoka- ja siivouspalvelut sekä kiinteistönhoidon palvelut. Nämä palvelut tuotetaan kunnan omissa toimipisteissä ja kunnan omalla henkilöstöllä.

**Ruokapalveluissa** tuotetaan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan palveluille (koulut ja päiväkodit) kaikki päivittäiset ateriat ja tämän lisäksi vapaaehtoisena palveluna maksullinen välipala.

Ruokapalvelut toteutetaan pääsääntöisesti yhden valmistuskeittiön ja kolmen jakelukeittiön mallilla, mikä takaa jatkuvan toimintavalmiuden. Koulukeskuksen valmistuskeittiö huolehtii kirkonkylän koulukeskuksen sekä päiväkotien ja Kankaisten koulu/päiväkodin aterioiden valmistuksesta. Koulujen ollessa suljettuna päivähoidon ruokatuotanto siirretään päiväkotitouhuvakan keittiöön.

**Siivouspalveluiden** tehtävänä on huolehtia tilojen siisteydestä ja turvallisuudesta sekä pintojen kestävydestä.

**Kiinteistönhoidon** tehtävänä on ylläpitää, korjata ja huoltaa kunnan omistamia rakennuksia ja niiden järjestelmiä sekä piha-alueita.

## **OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE**

Tilapalveluihin sisältyi uusi vuokranantajan rooli Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Keski-Suomen hyvinvointialueelle vuokrattiin terveysasema, paloasema, päivätoimintakeskus, kirjaston kotihoidon toimistotilat sekä yksittäisiä tiloja Toivakka-talosta sekä koulukeskuksesta. Vuokrasopimukset laadittiin lainsäädäntöön (nk. vuokra-asetukseen) perustuen määräaikaisina 3+1 vuoden pituisina sopimuksina.

Tilojen ylläpidon kehittämistä jatkettiin hyödyntämällä vuonna 2022 käyttöön otettua sähköistä huoltokirjaympäristöä.

Koulukeskuksen A- ja B-rakennuksille laadittiin kuntoarviot ja niiden ennakoidun elinkaaren mukaiset PTS-suunnitelmat. Myös Puukoulun kuntoarviota täydennettiin rakennuksen jatkokäytön suunnittelun pohjatiedoksi.

Koulukeskuksen C-talon käyttövesiputkiston saneeraus toteutui suunnitellusti kesällä 2023.

Koulukeskuksen A- ja B-talojen käyttövesiputkien saneeraussuunnittelu käynnistyi ja eteni suunnitellusti.

---

## 2 (7)

Koulukeskuksen varavoimasuunnittelua tehtiin sähköurakoitsijoiden kanssa yhteistyössä, mutta hanke ei vielä toteutunut (vaatii kiinteistön sähköjen ja kokonaisuuden tarkempaa suunnittelua).

**Kiinteistöohjelmalyö** eteni luonnosvaiheeseen ja jäi odottamaan tulevia Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkoa koskevia päätöksiä (keväälle 2024).

### Sisäilmatyöryhmä

Sisäilmatyöryhmä ei kokoontunut vuonna 2023.

### TOIMINNALLISET TAVOITTEET

#### ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Osallistavan budjetoinnin kannustinmallinen yhteistyökokeilu sivistys- ja hyvinvointilautakunnan/ Nuorisovaltuuston kanssa.	Ilkivaltaporkkana 2023, 2500 €	Koulukeskuksen alueella tapahtuvien ilkvallasta aiheutuvien korjauskustannusten vähentäminen	Koululla toteutettiin ilkvaltaporkkana/ Siistii-kampanjat.
Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikenikäisiin toivakkalaisiin sekä kunnan henkilöstöön.	Uudis- ja korjausrakentamisen suunnittelu investointisuunnitelmien mukaisesti, kiinteistönpidon kehittäminen ja korjausinvestointien elinkaarisuunnittelu PTS-suunnitelmin	Kiinteistönpidossa kehitetään edelleen sähköistä huoltokirjaympäristöä sekä laaditaan PTS-suunnitelmat tärkeimmille rakennuksillemme.	Kehitys jatkui edelleen. Kuntoarviot ja PTS-suunnitelmat tehtiin koulukeskuksen rakennuksille

---

## **Uuden ajan maalaisidylli**

Tarjoamme kunnan tiloja toivakkalaisille järjestöille ja yhdistyksille käyttöön mahdollisuuksiemme mukaan. Kohtelemme eri yhteisöjä ja järjestöjä yhdenvertaisin periaattein tilojen osalta.	Kiinteistöohjelmassa selvitetään myös eri järjestöjen ja yhteisöjen tilatarpeita ja eri toimintamalleja sekä tilojen yhteiskäyttöä pyritään lisäämään.	Kiinteistöohjelman hyväksyminen ja sen toimeenpanon käynnistäminen 2023	Kiinteistöohjelmaa valmistettiin pitkälle, kunnes työ jäi odottamaan Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkotyön valmistumista 2024.
--	--	---	---

---

## **Toivakka tuntuu ja tunnetaan**

Uudistamme kiinteistöjohtamista ja otamme käyttöön uusia toimintatapoja ja tekniikkaa kiinteistönpidossa ja tilojen hallinnassa.	Kehitämme kiinteistöjemme huoltokirjatoimintoja edelleen ja uudistamme investointina talotekniikan kiinteistövalvomon sekä kameravalvonnan kokonaisuuden.	Koulukeskuksessa sijaitseva omiin palvelimiin perustuva kiinteistö- ja talotekniikan valvomo uudistetaan. Kameravalvontaan toteutetaan kokonaisuudistus ja järjestelmä suunnitellaan eri toimipisteisiin ennen hankintapäätöksiä. Toteutetaan investointiohjelman puitteissa 2023.	Koulukeskuksen automaattiosaneerausta ei laadittujen kuntoarvioiden valossa ollut järkevää toteuttaa, talotekniikka on tulossa elinkaaren päähän myös kojetasolla. Kameravalvonta siirretään toteutettavaksi käyttövesiputkiremontin yhteyteen, koska sisäkattorakenteet uudistuvat tässä yhteydessä kokonaan. (kaapeloinnit)
--	---	--	---

## Siivouspalvelut

### TOIMINTA-AJATUS

Siivouspalveluiden tehtävänä on huolehtia koulu- ja julkisten tilojen siisteydestä ja turvallisuudesta sekä pintojen kestävydestä. Lisäksi tämän hetken maailmantilanteesta johtuen (covid-19) tärkeimpänä tehtävänä on huolehtia tilojen hygieniasta ja sitä kautta turvata terveelliset tilat niiden käyttäjille. Siivoustyö toteutetaan tilojen käyttäjien tarpeet ja toiveet huomioiden.

Siivoustyötä toteutetaan kunnassa tehdyn mitoituksen mukaisesti.

Kaikki siivoajat ovat koulutukseltaan laitoshuoltajia, ja heidän osaamistaan päivitetään tarpeen mukaan. Siivoajat pyrkivät toimimaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti asiakkaiden tarpeet huomioiden.

Siivouspalveluiden tavarahankinnat on järjestetty Kuntaliiton ja valtion omistaman Hansel Oy:n järjestämän kilpailutuksen kautta.

### OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Toivakan kunnan siivouspalvelut toimi kunnan oman palvelutuotannon tarvitsemien tilojen siivouspalveluiden tuottajana. Toiminnassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia, mutta osa siivouskohteista siirtyi Keski-Suomen hyvinvointialueen vastuulle.

Henkilöstöä eläköityi ja yksi oppisopimustyöntekijä aloitti työt 2023.

### ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<b><i>Yhdessä yhteisöllisesti</i></b>			
Ympäristöystävälliset pesuaineet	Kaikissa toimipisteissä yhdenmukaistetaan käytettävät pesuaineet	Alkuvuodesta 2023 käytöön otettu	Toteutui
Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikenikäisiin toivakkalaisiin sekä kunnan henkilöstöön.	Reagoimme nopeasti palvelutarpeeseen ja sen mahdollisiin muutoksiin	Henkilöstö on tavoitettavissa työpäivän aikana ja 0,5 h sisällä läsnä akuuteissa palveluntarpeissa.	Toteutui
<b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>			
Voit luottaa siihen, että toimipisteissä on vastassa ”tuttu” työntekijät.	Pidetään työnantajana työntekijöistä hyvää huolta	Työhönsä sitoutuvat ja työssään viihtyvät ammattitaitoiset työntekijät	Työhyvinvointikyselyä ei toteutettu vuonna 2023, henkilötöedut säilyivät
<b>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</b>			
Toimintamme on helposti lähestyttävää	Kehitämme viestintäämme, myös sosiaalisessa mediassa	Vähintään kerran kuukaudessa uutinen tai päivitys, panostetaan hyvien asioiden julkaisuun ja työnkuvan tunnettavuuteen.	Sosiaalisen median viestintää lisättiin suunnitellusti



## Ruokapalvelut

### TOIMINTA-AJATUS

Ruokapalvelujen suurin sisäinen asiakas on perusopetus. Ruokapalvelut toteutetaan pääsääntöisesti yhden valmistuskeittiön ja kolmen jakelukeittiön mallilla, mikä takaa jatkuvan toimintavalmiuden. Koulukeskuksen valmistuskeittiö huolehtii kirkonkylän koulukeskuksen, Kankaisten koulu/päiväkodin, päiväkotit Touhuvakan ja päiväkotit Vakkarin aterioiden valmistuksesta. Koulujen ollessa suljettuna päivähoiton ruokatuotanto siirretään päiväkotit Touhuvakan keittiöön.

Kankaisten koulun keittiö-/siivoustyöntekijä tarjoilee sekä koulun oppilaille että päivähoiton asiakkaille lounaan ja päivähoiton/ IP-kerhon lapsille välipalan. Tämän lisäksi työntekijä kuljettaa ateriat päivittäin toimipisteisiimme.

Ruokapalvelut tuottavat lakisääteisen ruokapalvelun lisäksi myös maksullista välipalan myyntiä kirkonkylän koulukeskuksessa. Palvelu on erittäin suosittu ja sitä pyritään jatkamaan mahdollisuuksien mukaan myös vuonna 2023.

Ruokapalveluiden elintarvikehankinnat on järjestetty Kuntaliiton ja valtion omistaman Hansel Oy:n järjestämän kilpailutuksen kautta.

### OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE

Elintarvikehankinnoissa liityttiin uuteen Hansel-kilpailutuksen puitesopimukseen.

Toiminnassa ei tapahtunut muita olennaisia muutoksia

### Ravintohuollon ateriamäärät (Keskuskeittiö)

	2022	2023
Aamupala	3891 kpl	3110 kpl
Välipala (annokset)	12412 kpl	13193 kpl
Välipala (myynti)	8470 kpl *)	10920 kpl
Kahvitus	471 kpl	164 kpl
Mukaan myydyt	916 kpl	740 kpl
Lounas	86180 kpl	83184 kpl

\*) Välipalamyynti koronan takia aloitettu vasta elokuussa 2022

---

## 6 (7)

---

### ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<b><i>Yhdessä toimiva Toivakka</i></b>			
Ylijäämäruoan hyödyntäminen	Yhteistyö nuorisotilan ohjaajan kanssa	Ylijäävän ruoan hyödyntäminen kunnan nuorten tarpeisiin.	Toteutui vähäisissä määrin
<b>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</b>			
Sisäisen ja ulkoisen viestinnän vahvistaminen	Kehitämme viestintäämme, myös sosiaalisessa mediassa	Vähintään kerran kuukaudessa uutinen tai päivitys, panostetaan hyvien asioiden julkaisuun ja työnkuvan tunnettavuuteen.	Toteutui- sosiaalisen median viestintää lisättiin.

---

## **Kiinteistönhoito**

### **TOIMINTA-AJATUS**

Kiinteistönhoidon tehtävänä on ylläpitää, korjata ja huoltaa kunnan omistamia kiinteistöjä. Ko. tehtäväkenttään kuuluu mm. piha-, liikunta- ja ulkoalueiden hoito, sisätilojen kunnosta huolehtiminen ja taloteknisten järjestelmien seuranta/ylläpito soveltuvilta osin.

Kunnan kiinteistöjen ja kunnallisteknisten rakennusten/pumppaamoiden piha- ja tiealueiden auraukset hoidetaan kiinteistönhoidon toimesta.

### **OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA**

Kiinteistöjen hoitoa kehitettiin edelleen sähköisen huoltokirjan avulla.

Kiinteistönhoidon ja vesihuollon yhteistä 24/7 päivystystoimintaa jatkettiin entiseen tapaan niin, että varallaolo/päivystysvuoro tulee työntekijälle noin 5 viikon välein.

Kiinteistönhoidon lähiesihenkilö eläköityi. Työsuhdetta ei täytetty ja tehtävät jaettiin uudelleen. Kuntaympäristöjohtaja toimii myös kiinteistönhoidon lähiesihenkilönä. Vähentynyt henkilöresurssi on vaikuttanut jonkin verran sesonkiaikojen töiden sujuvuuteen.

##0-10-7800 Talous TP##

---

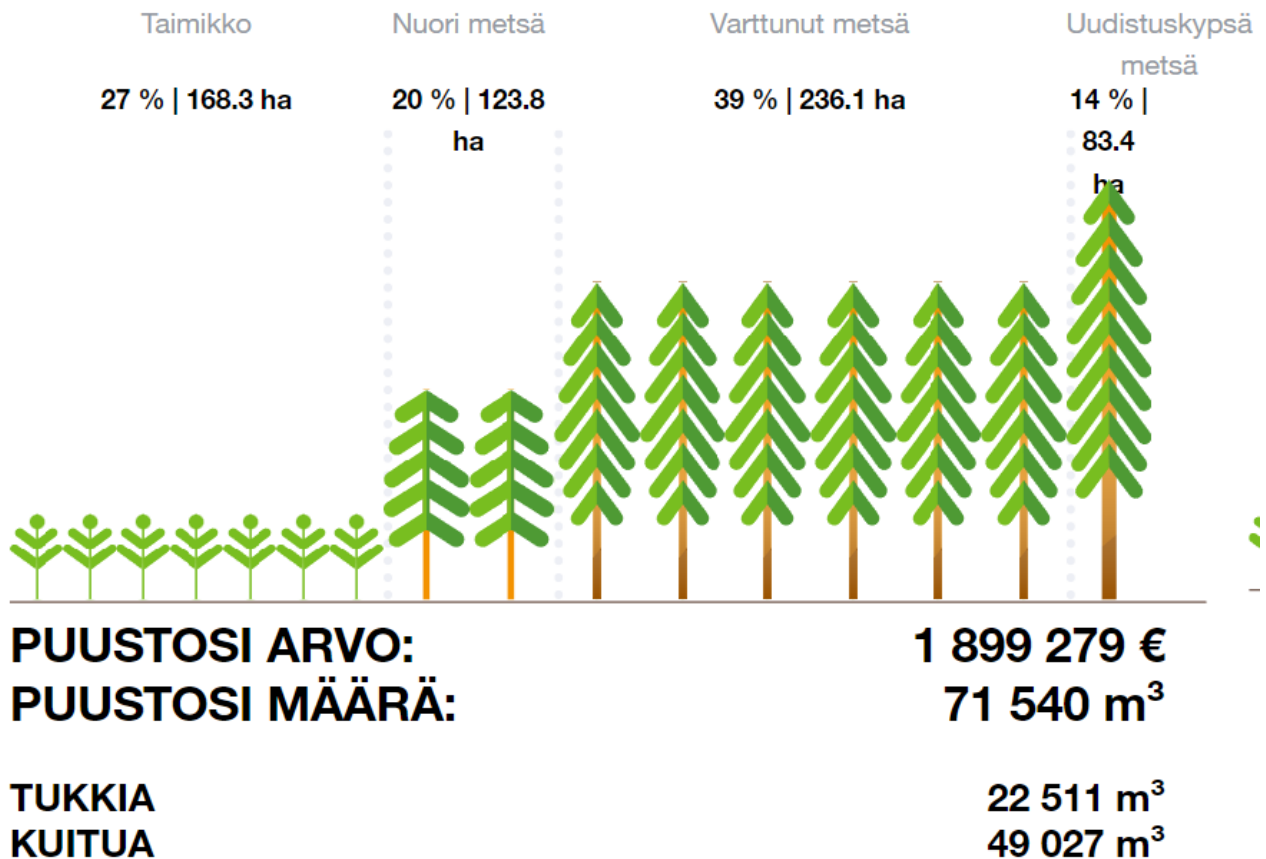
**TOIMINTA-AJATUS**

Toivakan kunnalla oli omistuksessaan metsä- ja taajamametsäkiinteistöjä noin 610 ha ja noin 23 ha peltoa. Kunnan omistamat pellot ovat vuokralla aina kerrallaan viideksi vuodeksi tehtävän sopimusjakson ajan. Kunnan metsätilojen isännöinnin yhteistyökumppanina toimii Stora Enso Oyj (sopimus on voimassa vuoteen 2025 asti), joka huolehtii metsänhoitotöiden sekä leimikoiden jaksottamisesta, suunnittelusta ja teettämisestä vuosittain.

Kunnan omistama Hautajärven soranottoalue on vuokrattu yksityiselle elinkeinonharjoittajalle voimassa olevan maa-ainesten ottoluvan keston ajaksi.

**Yleiskuva kunnan metsäomaisuuden nykytilasta. Lähde: Stora Enso eMetsä -palvelu. 2023.**

**Ilmoitetut hinta-arviot perustuvat laskennallisiin ja keskimääräisiin hintaolettamiin.**



Puustosi on kuituvaltaista ja todennäköisesti kohtalaisen nuorta. Metsäomaisuutesi koostuu pääosin nuorista metsistä ja taimikoista. Sinun kannattaa keskittyä puuston kasvattamiseen järeämmäksi ja tehdä hoitotyöt ja hakkuut ajallaan.

Kokeile miten metsäomaisuutesi kehittyy ajan myötä ja kuinka paljon voit saada metsätuloja hoitamalla metsäomaisuuttasi eMetsäsuunnitelman toimenpiteiden mukaan.

### OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE

Kunnan metsäomaisuuden hoito perustui ajantasaiseen metsäsuunnitelmaan. Puun myynti toteutui suunnitelmallisesti kestäväällä tavalla.

Talousarvioon 2023 arvioitiin tuloja puun- ja soranmyynnistä 75 000 €. Tämä toteutui suunnitellusti.

Talouden tasapainottamisohjelman mukaisia metsätilojen myyntejä ei toteutettu täysimääräisesti, koska alijäämän kattamiseksi käynnistyi valmistelu Suur-Savon Sähkö Oy:n koko osakekannan myynnistä Savonlinnan kaupungille.

### Kaksi metsätalakauppaa kuitenkin toteutui vuonna 2023:

Kiinteistö Heinäpuro 850-402-28-6, myytiin 70 000 euron kauppahinnalla ja noin 12,3 hehtaarin kokoinen määräala kiinteistöstä Haukkavuori 850-404-8-41, myytiin 52 500 euron kauppahinnalla. Kiinteistöjen välityksestä vastasi Metsä-Pirkka ky.

Tonttikauppoja ei toteutunut, vaikka markkinointia lisättiin edellisvuoteen nähden.

### TOIMINNALLISET TAVOITTEET

#### ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Metsäomaisuuden aktiivisella hoidolla varmistetaan omaisuuden tuotto nyt ja myös tulevaisuudessa.	Kunnan metsiä hoidetaan ajantasaiseen metsäsuunnitelmaan perustuen. Kunnan metsien isännöitsijän kanssa	Vuotuiset taimikoiden ja nuoren metsän hoitotyöt tehdään ajallaan.	Puun myynti ja hoitotyöt toteutuivat suunnitellusti
Metsäomaisuutta hoidetaan kestäväällä tavalla siten, että vuotuiset hakkuut tai hoitotoimenpiteet ovat suunnitelmallisia ja hyvin valmisteltuja.	käydään vuoropuhelua metsiemme tilasta ja kestävästä hakkuumäärästä sekä metsähoitotoista vuosittain. Leimikoiden puunmyynti kilpailutetaan.	2023 vuodelle suunnitellaan leimikko, josta saadaan kestävästi noin 75 000 euron puunmyyntitulot.	
Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikikäisiin toivakkalaisiin sekä heidän virkistytymismahdollisuuksiinsa kunnan taajamametsien ja retkeilyreittien alueilla.	Taajamametsien käsittelyssä huomioidaan asukkaiden mielipiteet ennen päätöksentekoa puistometsien hakuista.	Taajamametsien käsittely ja vuotuiset hoitotyöt esitetään taajamametsiä koskevassa suunnitelmassa, jota ylläpidetään jatkuvasti. 2023 poistetaan turvallisuutta ja katuvalaistuskaapelointia vahingoittavaa riskipuustoa kaavateiden varsilta.	Riskipuustoa poistettiin yksittäisin kappalein.

### 3 (3)

---

Metsäkiinteistöjen myynti tapahtuu avoimella tarjous- tai kilpailuttamismenet- tyllä.	Toimitaan talousarviossa tai muussa kunnan päätök- sen mukaisesti metsäkiin- teistöistä luovuttaessa.	Talouden tasapainottamis- ohjelmassa on esitetty met- säkiinteistöjen (tai eri mää- räalojen) myyntiä siten, että myynnistä saatava kerta- luontoinen tulo vuonna 2023 olisi 230 000 €. Tämä tavoite on nyt lisättyä myös maa- ja metsätilojen talous- arvioon.	Metsäkiinteistöjen myynnit ja tontinmyyntitulot eivät toteutuneet suunnitellusti.
Tuemme aktiivisesti nykyisiä ja uusia yrittäjiä luomalla kannustavaa yritysilmapiiriä.	Metsienhoitotyöt teetetään kokonaan yksityisillä yrityksillä isännöitsijäkumppa- nimme kautta.	Kaavateiden vierustojen, tie- alueella sijaitsevan, riski- puuston poisto hankitaan yksityisiltä yrityksiltä koko- naispalveluna.	Toteutettiin yksittäisten pui- den poistoa yritysten kautta.
<b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>			
Kiinnitämme huomiota lä- hiympäristömme metsiin ja niiden virkistyskäyttömah- dollisuuksiin.	Emme vaaranna muilla toi- menpiteillä metsiemme vir- kistyskäytön jatkuvuutta yleisen virkistyskäytön kan- nalta tärkeillä alueilla.	Kehitämme mahdollisuuk- siemme mukaan virkistysrei- tistöjä metsissämme osana liikunta- ja vapaa-aikapalve- luiden kokonaisuutta.	Ylläpito jatkui entisessä mit- takaavassa
<b><i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i></b>			
Pyrimme siihen, että kunnan metsien hoitoon luotetaan, sillä on yleinen hyväksyttä- vyys, toimimme avoimesti lainsäädännön ja alan yleis- ten standardien mukaisesti	Tiedotamme kuntalaisille kunnan metsien tilasta ja nii- den kehitysnäkymistä	Sähköistä metsäsuunnitel- maa esitellään kuntalaisille tiedon ja avoimuuden lisää- miseksi vuoden 2023 aikana.	Tähän ei riittänyt resurssit vuonna 2023, ei toteutunut

##0-10-7700 Talous TP##

---

## TOIMINTA-AJATUS

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on keskitetty talousveden hankinta ja jakelu sekä jätevesien viemäriointi laitokselle määritetyillä toiminta-alueilla. Vesihuoltolaitoksen eri toiminta-alueita kunnassa on seitsemän (7) kappaletta. Vesihuollon toiminta-alueiden viimeisin päivitys on hyväksytty kunnanvaltuustossa vuonna 2020.

Vesihuoltolaitoksen lähitulevaisuuden suunnitelmana on tasapainottaa talous vesihuoltolain edellyttämälle tasolle. Talouden tasapainottaminen voi tarkoittaa taksarakenteen muutoksia ja yleisiä hintojen korotuksia. Vesihuollon maksut ja taksat perustuvat voimassa olevaan vesihuoltolakiin (18§ ja 19§) ja siinä on otettu huomioon vesi- ja viemäri-laitosyhdistyksen sekä kuntaliiton ohjeet ja suositukset. Maksurakenteen ja hinnoittelun lähtökohtana on laitoksen kustannusten kattaminen aiheuttamisperiaatteen mukaisesti ja siten, että maksut kattavat laitoksen toiminnasta aiheutuneet kaikki kulut, kuten pääomarahoituksen ja käyttökulut.

Toivakan kunnan vesihuoltolaitokseen kuului vuonna 2023 edelleen kolme (3) vedenottamo, jätevedenpuhdistamo ja vesi- ja jätevesipumppaamoja (n. 440 kpl linja- ja pienpumppaamoja). Jätevedenpuhdistamolle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2012 ja se on voimassa toistaiseksi. Vesihuoltolaitos on eriytetty omaksi kirjanpidolliseksi taseyksiköksi 1.1.2016 alkaen.

Vesihuoltolaitoksella on töissä kokoaikaisesti kaksi (2) henkilöä. Vesihuoltolaitoksesta vastaa kuntaympäristöjohtaja.

## OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE

Vesihuoltolaitos laatii vuosittain erillisen toimintakertomuksen, joka liitetään kunnan tilinpäätöksen osaksi.

## TOIMINNALLISET TAVOITTEET

---

### ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso	Toteuma
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>			
Vesihuollon jatkuvuuden ja häiriöttömyyden turvaaminen sekä omaisuudenhallinnan kehittäminen	Laaditaan selvitys vesihuoltoverkoston nykytilasta ja varaudumme mahdollisiin eri häiriötilanteisiin. Jatkamme verkostotiedon dokumentoinnin sekä omaisuudenhallinnan kehittämistyötä.	Vesihuollon varautumissuunnitelman sekä toiminnan ja henkilöstön jatkuva kehittäminen on tavoitteena. Verkkotietojärjestelmän käyttöönotto vuonna 2023.	Vesihuoltolaitos otti käyttöönsä uuden verkkotietojärjestelmän 2023

---

## 2 (2)

---

Vesihuoltolain 10§:n mukaan kiinteistö on liitettävä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella järjestettyyn vesihuoltoon, ellei tähän ole laissa määrättyä poikkeamis-edellytystä. Tavoitteenamme on lisätä liittyjien määrää suunnitelmallisesti toiminta-alueittain.

Selvitämme vesihuoltolaitokseen liittymättömät kiinteistöt toiminta-alue kerrallaan, käsittelemme mahdolliset liittymisestä tehdyt vapauttamishakemukset sekä varaudumme rakentamaan uusia liittymiä uusille asiakkaille

Uusia asiakkaita liitetään vesihuoltoverkostoon sitä mukaa kuin edellytyksiä liittymisestä vapauttamiselle ei lainkaan ole. Liittymisvelvoite aikataulutetaan laitoksen liittymien rakentamiskataulujen kanssa.

Vesihuoltohankkeiden rakentamisessa syntyi viivästymisiä.

Vapautushakemusten käsittely ei edennyt, resurssit eivät riittäneet tähän

Laadimme vesihuollolle pitkän tähtäimen investointiohjelman, joka perustuu verkoston tutkittuun kuntoon sekä mahdollisiin tai jo tiedossa oleviin riskeihin.

Toivakan VesiKymppi-ohjelman laatiminen

VesiKymppi-ohjelma laaditaan 10-vuoden ajanjaksolle, jota päivitetään vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä.

VesiKymppi ohjelman laatiminen käynnistyi

---

##0-10-7950 Talous TP##

---